

Sreda, 30. avgust 2006. godine
Uvodna reč Odbrane Mrkšića
Svedok Đurđica Mrkšić
Otvorena sednica
Optuženi su pristupili Sudu
Početak 14.17h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite sedite.

SUDIJA PARKER: Dobar dan. Sada smo spremni da započnemo sa izvođenjem dokaza Odbrane u ovom suđenju. Gospodine Domazet?

UVODNA REČ ODBRANE OPTUŽENOG MRKŠIĆA: ADVOKAT DOMAZET

ADVOKAT DOMAZET: Časni Sude, dobar dan. Dobar dan svima u sudnici. Odbrana Mrkšića će danas dati uvodnu reč kako je i predviđeno Pravilima (Rules of Procedure and Evidence), poštujući istovremeno i preporuku Pretresnog veća da ova Uvodna reč bude kraća i sažeta i da ne predstavlja ni završnu reč ni ocenu izvedenih dokaza. Odbrana Mrkšića će u toku svog *Defence casea* svedocima i drugim dokazima pokazati ulogu pukovnika Mrkšića za vreme relevantno u Optužnici kao komandanta Motorizovane gardijske brigade i komandanta Operativne grupe Jug, te dokazivati da optuženi Mrkšić nije bio učesnik udruženog zločinačkog poduhvata, kako mu se Optužnicom stavlja na teret, niti da je njegov cilj bio progon Hrvata i drugih nesrba, koji su nakon pada Vukovara bili u vukovarskoj bolnici, i to: ubistvima, mučenjem i okrutnim postupanjem. Kada se radi o Mrkšiću, njegova Odbrana ne prihvata ni tezu Optužbe da su krivična dela navedena u tačkama od 2-8 bila priroda predvidljive posledice izvršenja udruženog zločinačkog poduhvata niti da je on bio svestan da su ta krivična dela moguća posledica izvršenja udruženog zločinačkog poduhvata. Mile

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

Mrkšić, tada pukovnik Jugoslovenske narodne armije - je 1991. godine bio komandant Motorizovane gardijske brigade, inače elitne jedinice za posebne namene, čije je sedište bilo u Beogradu, ali koja je bila, kao uostalom i sama JNA – multinacionalna, poštujući tada važeće principe bratstva i jedinstva. Postupajući po naređenju saveznog sekretara za odbranu, kao pretpostavljenog, otišao je sa svojom brigadom u Negoslavce, i po naređenju, preuzeo je ulogu komandanta Operativne grupe Jug. Mislim da nije sporno da je ovo naređenje izdato kada su borbe u Vukovaru već uveliko bile u toku. Iako nije na Mrkšiću bilo da ocenjuje uzrok ovih ratnih sukoba, Odbrana stoji na stanovištu da Tužilaštvo pogrešno te vojne operacije naziva okupacijom, a za cilj uzima uništenje ili progon hrvatskog stanovništva. Odbrana će tokom svog dokaznog postupka dokazivati da je u Hrvatskoj u toku 1991. godine došlo do oružane pobune, najpre nelegalnim naoružavanjem većeg broja Hrvata, stvaranjem paravojnih formacija, koje su najpre zastrašivale ne-hrvatsko stanovništvo, a kada se radi o Vukovaru i okolini, tog stanovništva je bilo gotovo koliko i hrvatskog, jer je to područje predstavljalo mešovitu nacionalnu sredinu: Hrvata, Srba, Mađara, Rusina i drugih. Iako naravno, najviše Hrvata. Kada se od zastrašivanja prešlo u mnogim slučajevima i na fizičko likvidiranje civila, pre svega srpske nacionalnosti... paljevinu ili dizanje eksplozivom u vazduh njihovih kuća i progona tih ljudi, tadašnje rukovodstvo Jugoslavije je smatralo da jedino Jugoslovenska narodna armija kao jedina Ustavom predviđena oružana snaga može da razoruža nelegalno naoružane paravojne formacije, koje su u međuvremenu preuzele i delove lokalne vlasti, a istovremeno blokirali mnoge kasarne JNA u Hrvatskoj, pa i u Vukovaru, konkretno. Na žalost, u Vukovaru je došlo do veoma ozbiljne oružane borbe, jer su te paravojne jedinice koje su blokirale prilaze gradu, pa i kasarni JNA bile brojne, i očigledno rešene da na svaki način spreče JNA u njenom zadatku da ih razoruža i povrati mir i sigurnost na tim područjima. Odbrana će dokazati da je Mile Mrkšić kao komandant Motorizovane gardijske brigade i Operativne grupe Jug postupao po svim pravilima, i da nije izdavao naređenja kojim bi civilno stanovništvo ili zarobljenici bili progonjeni, ili čak i ubijani. Iako nije direktno rukovodio nad nadzorom zarobljenika, njihovim smeštajem i transferom iz Vukovara, jer je to bio zadatak organa bezbednosti u Komandi mesta gde su bili čuvani, nije nikada prihvatio niti naredio da se bilo ko od zarobljenika preda nekim drugim vojnim jedinicama, pa ni Teritorijalnoj odbrani Vukovara ili Istočne Slavonije. I to će i biti predmet dokaznog postupka Odbrane. Kada se radi

o tragičnim događajima u noći između 20. i 21. novembra 1991. godine, Odbrana će dokazivati da Mile Mrkšić nije izdavao nikakva posebna naređenja, posebno tog dana u vezi sa zarobljenicima na "Ovčari", niti je od njega bilo ko to i tražio. 20. novembra, odmah posle redovnog sastanka sa svojim oficirima, koji su mu potčinjeni, kao i svakog dana, negde posle 18.00 časova, Mile Mrkšić je krenuo u Beograd putničkim vozilom sa svedokom Odbrane Ćorićem, a vozilom je uplavljao vozač Ćorića. Mrkšić je stigao u Beograd u svoj stan negde uveče, u vreme trajanja drugog ili glavnog TV dnevnika Radio televizije Srbije. I te večeri po dolasku od svoje supruge obavešten da se telefonom, neposredno pre njegovog dolaska javila njegova rođena sestra, koja je inače kao civil, sve vreme sukoba provela u samom Vukovaru, i stigla u Beograd sa konvojem izbeglih, i trenutno se nalazila u selu Jajinci pored Beograda. Mrkšić je tada telefonom pozvao sedište Gardijske motorizovane brigade i izdao je naređenje vozaču koji je dežurao, svedoku Odbrane Reljić Nenadu - da ode kolima u Jajince po njegovu sestru i da je dovede iste večeri kod njega u stan. Ovaj svedok je to i učinio, doveo njegovu sestru u Mrkšićev stan, zadržao se tu kraće vreme i otišao, s tim što je dobio naređenje da sutradan ujutru dođe po pukovnika Mrkšića i odveze ga na već zakazani prijem kod saveznog sekretara odbrane, dakle 21. ujutru. 21. novembra kao što smo imali prilike i da vidimo u dokazima, pukovnik Mrkšić je bio na ovom prijemu. I sutradan, 22. novembra 1991. godine je zajedno sa mojorem Tešićem najpre odvežen na polješte za helikoptere i njih dvojica su se helikopterom vratili u Negoslavce. Sve to vreme njegovog boravka u Beogradu, dakle, pre svega te kritične noći 20...

prevodioci: Mikrofon za gospodina Domazeta, molim vas.

SUDIJA PARKER: Molim vas da pokušate da govorite u mikrofon, gospodine Domazet. Čini se da na početku postoji problem.

ADVOKAT DOMAZET: Da. Ima problema sa mikrofonom. Ja se nadam da se... Pokušaću da budem što bliži mikrofonom, nadam se da se sada čujemo. Dakle, kad se naročito ima u vidu ta kritična noć, 20. na 21. novembar, pukovnik Mrkšić ni tada, ni te noći, a ni kasnije, nije primio nikakvo obaveštenje o onome šta se dešavalo, dakle ni za vreme koje je proveo u Beogradu, a ni posle toga, jer se u Negoslavcima zadržao još samo dva dana po povratku iz Beograda, i 24.

novembra sa brigadom napustio to područje i vratio se u Beograd, a da do Vukovara inače nije ni odlazio. Odbrana će dokazivati da nisu tačni navodi u tački 9 Optužnice, a pre svega optužbe da je Mrkšić kontrolisao i vršio efektivnu kontrolu nad, kako je rečeno, srpskim snagama koje su čuvale prevezle zarobljenike, držali ih na "Ovčari", zlostavljali i ubijali. Iako pukovnik Mrkšić nije imao saznanja o navodnom Sporazumu u Zagrebu, niti je takvo naređenje ikada primio, vodio je razgovore sa doktorkom Bosanac o evakuaciji pacijentata bolnice, koja inače do tada nije bila u zoni odgovornosti njegove Operativne grupe Jug. Odbrana će dokazivati da nije tačna optužba da je vojnicima JNA pod svojom komandom naredio odnosno dozvolio da nadzor nad zatočenicima na "Ovčari" predaju nekim drugim srpskim snagama koje su fizički počinile ove zločine. Takođe će Odbrana dokazivati da nije tačna optužba da je saznao za izvršena krivična dela i čak preduzimao mere da te zločine sakrije i zataji. Odbrana će takođe dokazivati da je Komanda Prve vojne oblasti, koja je inače bila pretpostavljena i Operativnoj grupi Jug vodila računa o asanaciji terena, žrtvama i ubijenima, i da su oni u taj posao uključivali stručnjake kao i vojne istražne organe, i da to nije bio zadatak pukovnika Mrkšića. Čak je posebna ekipa visokih oficira Prve vojne oblasti, i to upravo... i to Uprave bezbednosti iz Saveznog sekretarijata za odbranu pratila šta se dešavalo u Vukovaru tih dana, a posebno i sa zarobljenicima. I Odbrani je stalo da se dokaže u ovom postupku koji su oficiri i po čijim naređenjima bili u kritično vreme na "Ovčari", jer tamo nisu bili po naređenjima pukovnika Mrkšića. Kada se radi o oficirima bezbednosti koji su bili u njegovoj brigadi ili potčinjenim jedinicama kojima je bio starešina, Odbrana će u ovom postupku dokazivati da to nije značilo niti moralo da znači da su u svim situacijama postupali po njegovim naređenjima ili sa njegovim znanjem ili odobrenjem, jer je postojao i jedan poseban lanac komunikacija ovih oficira sa višim organima bezbednosti, čije su zadatke izvršavali pored onih redovnih u svojim jedinicama. Za te posebne zadatke po liniji organa bezbednosti nisu morali da znaju pretpostavljene starešine van tih organa bezbednosti, a u koje je spadao i pukovnik Mrkšić, niti je morao da bude obavešten o postojanju takvih zadataka, niti je morao da prima eventualno kopije izveštaja koje su dobijali viši organi bezbednosti. Ovo će takođe Odbrana u svom dokaznom postupku dokazivati, tim pre što je bilo svedočenja o tome da su pojedini oficiri bezbednosti, čak i neki koji nisu do sada identifikovani, bili na "Ovčari", i da su možda imali uticaja na neke odluke ili naređenja tog dana. Odbrana će nastojati da za sve svoje dokaze

upotrebi što manji broj svedoka i što manje vremena, i trudiće se da zaista doprinese što skorijem okončanju i svog postupka i ovog suđenja.

SUDIJA PARKER: Hvala vam najlepše, gospodine Domazet. Možemo li sada da nastavimo sa vašim prvim svedokom?

ADVOKAT DOMAZET: Časni Sude, ja sam obavešten da je naš svedok gospođa Mrkšić pre veoma kratkog vremena stigla u Hag i da se nalazi u Sudu, ali bih vas molio da obzirom da nije bilo mogućnosti ni da je vidim pre ovoga, i obzirom da je na neki način njen dolazak i bio ubrzan, i da nije bilo predviđeno da svedoči ove nedelje, ja bih vas molio da ukoliko je sada saslušavamo da napravimo jednu pauzu, da bih ja mogao sa njom da razgovaram pre nego što uđe u sudnicu. Ukoliko je moguće, jednu malo dužu pauzu.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA PARKER: Gospodine Domazet, u svetlu ovih okolnosti, mi bismo predložili da prekinemo sada i da nastavimo u 16.00 časova. Da li bi vam to bilo adekvatno vreme?

ADVOKAT DOMAZET: Da časni Sude, hvala vam mnogo.

SUDIJA PARKER: Tako ćemo i učiniti. Nastavićemo u 16.00 časova.

(pauza)

(svedok ulazi u Sudnicu)

SUDIJA PARKER: Dobar dan gospođo Mrkšić. Molim vas da ustanete i da pročitate naglas ovu izjavu koja je na komadu papira koji vam je sada pružen.

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cijelu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA PARKER: Hvala vam puno. Izvolite sedite. Gospodine Domazet?

GLAVNO ISPITIVANJE : ADVOKAT DOMAZET

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala, časni Sude. Gospođo Mrkšić, ja ću vam u ime Odbrane Mileta Mrkšića postavljati pitanja. Molim vas da posle mojih pitanja napravite uvek kraću pauzu zbog prevođenja. I ja ću to činiti kad vi date vaše odgovore. Jel' me čujete?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Da, čujem.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Nekih problema je bilo s mikrofonom, evo, ja ću pokušati da budem što bliže mikrofону. Hoćete li reći nama i ovde prisutnim u sudnici vaše lične podatke, vaše ime i prezime i kada ste i gde rođeni?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Zovem se Mrkšić Đurđica, rođena sam 24. drugog 1948. godine u Drežnici, Republika Hrvatska.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Vi ste supruga gospodina Mileta Mrkšića?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam supruga gospodina Mileta Mrkšića.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hoćete mi reći kada ste se venčali i gde je to bilo?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Venčali smo se 28. decembra 1969. godine u Beogradu.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hoćete li mi reći nešto o vašem suprugu, odnosno o njegovoj porodici, ono što vi znate? Dakle o tome da li je gospodin Mrkšić... da li je imao braću i sestre, gde je on rođen, gde je on proveo detinjstvo, o onome što vi znate?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Moj suprug je rođen u Hrvatskoj u Vrgin Mostu, multietnička sredina, ima jednog brata i tri sesre.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Da li vam je poznato gde se školovao i koje je škole završio vaš sadašnji surug?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Moj suprug je završio gimnaziju u Vukovaru, takođe multietnička sredina, Akademiju je završio u Beogradu.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Kad kažete Akademiju, mislite svakako na Vojnu akademiju?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Na Vojnu akademiju.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Obzirom da pominjete već više puta da je i rođen i živeo u multi-etničkoj sredini, da li u njegovoj porodici, uopšte vašoj široj porodici postoje i drugi članovi, dakle druge nacionalnosti, bilo ko: supruzi, supruge ili ne?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Da, postoji i multietnička rodbina.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ja bih vas molio časni Sude, ako možemo vrlo kratko da pređemo na privatnu sednicu, na poluzatvorenu?

SUDIJA PARKER: Zatvorena sednica.

(privatna sednica)

sekretar: Ponovo smo na otvorenoj sednici, časni Sude.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hoćete li mi gospođu Mrkšić nešto reći o svojoj porodici, dakle da li imate dece u braku sa gospodinom Mrkšićem?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Da, sa gospodinom... sa gospodinom Mrkšićem imam tri ćerke.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: U ovo vreme 1991. godine o kome govorimo su sve tri ćerke živele sa vama?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Da, sve tri ćerke su živele sa nama.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Sada bih vam postavio jedan deo pitanja koje se odnose na tu godinu i to vreme. U to vreme, vaš suprug je bio, verovatno to znate, na kojoj funkciji u vojsci?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Moj suprug... suprug je bio komandant Gardijske brigade.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li je, pre nego što je postao komandant te brigade bio duže ili kraće vreme u toj brigadi?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Da, on je bio u toj brigadi duže.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li vam je poznato tada, 1991. godine kad govorimo o Vukovaru - gde je on otišao, da li vam je poznato da je otišao na to područje? Naravno, sa svojom jedinicom.

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Da, poznato mi je da je bio na tom području sa svojom jedinicom 1991. godine.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Od kao je otišao na to područje, da li ste imali nekog kontakta sa njim, ličnog ili telefonskog?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Lično... lično ne, telefonski da. Izuzev... izuzev 20. je dolazio lično.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dobro, najpre kad kažete telefonski, objasnite to, koliko prilika, kada ste mogli da se čujete sa njim?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Javljao se jednom ili do dva puta dnevno, i uglavnom je pitao za decu, kako su, šta ima novo.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Pomenuli ste da je samo jednom, jednom dolazio. Moje pitanje da li je pre tog dolaska dolazio do Beograda i uopšte do svoje kuće?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Do svoje kuće pre tog dolaska nije dolazio.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dobro. Hoćete li mi gospođu Mrkšić sada reći nešto o tom dolasku koji ste pomenuli? Da li se bio najavio, kada i kako je do toga došlo? Ono što se naravno sećate.

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Moj suprug se javio telefonom meni u večernjim satima i kazao da uključim bojler, da će doći i da ima obaveze za sutra.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li se sećate kada je to bilo, koji je to dan bio?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: To je bio jedan dan pre svetog Arandela, znači 20... 20. novembar 1991. godine.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Samo jedno pitanje više zbog Pretresnog veća ovde. Spomenuli ste sveti Arandel. Objasnite šta znači taj sveti Arandel u Srbiji, zašto je to značajno kao datum?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Da, to je 21. novembar, velika srpska slava kod srpskog naroda.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Da se vratimo na 20. Kažete da je negde u večernjim satima vam nagovestio svoj dolazak telefonom. Hoćete mi opisati šta se te večeri dešavalo? Pre svega kada je došao, šta je posle toga radio?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Moj suprug je došao za vreme trajanja drugog dnevnika, a pre nego je on došao, javila se sestra od supruga, Nada...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Molim vas da ne pominjete...

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: A, da. Došao je za trajanje drugog dnevnika.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Možda ćemo kasnije preći na privatnu sednicu za ovo drugo, ali da vas pitam nešto što može. Kad kažete drugi dnevnik, koje... u koje vreme je počinjao taj drugi dnevnik RTS-a koji pominjete?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Drugi dnevnik je počinjao od... od... 19.30 i trajao je obično do 20.00 časova. A dešavalo se da traje i do 20.30 pa i duže, zbog raznih izveštavanja sa ratišta bivše SFRJ.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Dakle, ako vas dobro razumem, u uobičajenim prilikama je trajao pola sata, ali ovih dana o kojima govorite je trajao uvek dosta duže. Je l'... je l' tako objašnjavate ovo?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Da, trajao je duže. Ne samo tog dana - inače.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Pomenuli ste malopre telefonski poziv pre dolaska, pa ću vam postaviti nekoliko pitanja u vezi toga, ali bih opet molio Pretresno veće da pređemo na privatnu sednicu.

SUDIJA PARKER: Privatna sednica.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, na otvorenoj smo sednici.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Gospođo Mrkšić, pomenuli ste malopre da je vaš surug trebao da ide na neko referisanje ili neki prijem. Kada je to bilo i koliko je ostao on u Beogradu?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Moj suprug je otišao ujutru, dok smo kafu ja i on i sestra Nada popili. Vozač ga je odvezao, otišao je na prijem. U stvari na posao, ja ne znam gde je dalje otišao, gde je to, gde idu dalje. I ostao je do sledećeg dana, to jest 22. bio je povratak, izjutra rano u 7.00 sati, i pre 7.00 je već otišao iz stana našeg.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li vam je poznato kako je trebalo da se vrati i na koji način?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Bilo mi je poznato. Moj suprug kad je došao 20. uveče, ja sam ga prvo pitala koliko ostaje, i on je kazao da 22. se vraća.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Je li vam je tada 20. rekao kako je došao?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: A evo, oprostite ovaj... oprostite ovaj, što nisam odgovorila. Moj suprug je došao, pitala sam ga kako je došao, pošto je kazao da se vraća helikopterom. To povratak za 22. Pitala sam ga kako je došao, on je bio došao sa bivšim komandantom Garde, Ćorićem. Ćorić Velimirom.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dobro. Znae li kojim prevoznim sredstvom je došao? Da li je to... o tome govorio?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Došao je sa... privatno je išao Ćorić u... tako mi je samo kazao, išao je u posetu svojim prijateljima na Mitnicu i da su došli njegovim vozilom. Znači njegov vozač, njegovo vozilo - od Ćorića.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Kada ste malopre rekli za tog Ćorića da je bio bivši gardijski komandant, da li to znači da je pre vašeg supruga on bio komandant te iste jedinice, ili se radi o nekoj drugoj jedinici?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Pa pre mog supruga, Ćorić Velimir je bio komandant i radi se o istoj Gardijskoj jedinici. A moj suprug je posle primio jedinicu od Ćorića.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala vam. Malopre ste rekli da vam je rekao da 22. se vraća helikopterom. Da li vam je poznato da li je i zaista se vratio u Negoslavce helikopterom?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Moj suprug se javio, koliko sam ja razumela iz Batajnice negde oko podne 22. novembra. I sad nisam baš najbolje razumela da li su se vraćali, poleteli pa se vraćali, pošto je bila velika magla ovaj, i još uvek kaže: "Ja sam na aerodromu i čekamo da magla spadne da poletimo."

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Još jednom da... da ipak bude potpuno jasno. Dakle, vi kažete da od momenta kad je prvi put otišao za Vukovar s jedinicom, da je to bio prvi i jedini njegov dolazak u Beograd do njegovog povratka, jel' tako?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Da. Moj suprug kako je otišao na ratište, to je bio njegov prvi povratak, i posle - kada se vratio sa jedinicom 24. novembra.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala vam gospođo Mrkšić. Sad ću vas pitati neke detalje vašeg porodičnog života koji se tiče i perioda posle ovoga. Da li ste vi bili zaposleni u to vreme ili posle ovoga, da li ste vi lično imali svoje prihode?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Da. Ja lično imala sam svoje prihode. Bila sam zaposlena uglavnom u stalnom radnom odnosu sam bila od 1. avgusta 1963. godine, pa sve do juna, sve do juna 1996. godine, kada sam penzionisana.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dakle, vi ste juna 1996. godine penzionisani. Da li se sećate kada je vaš suprug penzionisan u odnosu na ovaj period kada ste vi otišli u penziju?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Moj suprug je penzionisan nekoliko meseci pre mene. Otprilike, to je bilo posle "Oluje".

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dakle, u tom periodu, govorim o 1996. godini, vaša porodica je živela od vaše i njegove penzije. Ove tri ćerke koje ste pominjali, da li su one bile izdržavana lica ili su imala i one neke prihode?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Moje tri ćerke su bile tada, a i dan danas su izdržavana lica od naših penzija.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li je u to vreme, posle 1996. godine to bilo dovoljno, vaše penzije, za izdržavanje vaše petočlane porodice, i da li ste možda imali i neka dopunska primanja ili dopunski rad?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Kako to nije bilo dovoljno, pošto svi živimo u zajednici, mi smo dodatno radili na Kalenić pijaci u Beogradu jedno četiri i po godine, i ja i suprug, od ujutru do uveče. I po kiši i po ledu i po mrazu, i stalno. Prvi smo odlazili, poslednji se vraćali sa pijace.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala vam, gospođo Mrkšić, neću više o toj temi. Hoćete nešto reći nama i ovde Pretresnom veću o onome kako vi znate vašeg supruga u... i njegov odnos uopšte prema i ljudima i onima koji su mu bili potčinjeni, a naročito kada se radilo o licima drugih nacionalnosti?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Kao prvo, mogu da slobodno kažem da moj suprug nije bio nikad nacionalista, baš na protiv. On se družio,

sastajao sa prijateljima i kolegama raznih nacionalnosti. Znači, išao je i u vojnu školu gde su bili oficiri, budući oficiri raznih nacionalnosti. I naprotiv, na ulici ako šetamo, pa sretno, tada je to bilo za vreme JNA i mi dok smo bili mlađi, pa raznih nacionalnosti je bilo, on zastane sa svakim, imao je vremena da popriča i da sasluša sagovornika - veliko poštovanje i cenio je te ljude. I takav je ostao do dan danas.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala vam gospođo Mrkšić. Časni Sude, ja sam završio moje glavno ispitivanje.

SUDIJA PARKER: Hvala vam puno, gospodine Domazet. Gospodine Boroviću, imate li vi možda pitanja za gospođu Mrkšić?

ADVOKAT BOROVIĆ: Časni Sude, nemam pitanja.

SUDIJA PARKER: Hvala. Gospodine Lukiću?

ADVOKAT LUKIĆ: Časni Sude, nemam pitanja za ovog svedoka.

SUDIJA PARKER: Gospodine Moore?

UNAKRSNO ISPITIVANJE : TUŽILAC MOORE

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Gospođo Mrkšić, ja imam nekoliko pitanja za vas, ne previše. Vi znate kakve se optužbe vašem mužu stavljaju na teret i znate šta se dogodilo na "Ovčari", je li tako?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam šta se dogodilo na "Ovčari", pošto nisam bila na ratištu. Jer ja sam prvenstveno majka troje dece, radila u dve smene i bila domaćica. A šta mu se na teret stavlja, to znam iz sredstava informisanja i uopšte.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li bilo tačno da se kaže da ste upoznati da je više od 200 ljudi na "Ovčari" ubijeno i da je vaš suprug optužen da je upleten u ta ubistva? Da li vi znate za tu činjenicu?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Ja sam upoznata i jako mi je žao što je tih 200 ljudi stradalo. Moj muž nije upleten u tu činjenicu. Jer, ja koliko njega poznajem, i mogu odgovorno da tvrdim, ovde pod zakletvom - da on nikad to ne bi dozvolio da se desi - to što se desilo.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kada ste vi prvi put čuli za ubistva na "Ovčari"? Mi znamo da su se ona dogodila u novembru mesecu 1991. godine, a vi ste znali da je vaš muž bio na području Vukovara u to vreme. Dakle, kada ste prvi put čuli za ubojstva na "Ovčari"?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Prvi put za ubojstva na "Ovčari" sam čula iz sredstava informisanja, to jest, dnevnih... nedeljnika "Vreme" i "NIN" 1993. godine.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Dakle, 1993. godine, ako uzmemo u obzir samo vaš iskaz, bili ste upoznati sa ubistvima na "Ovčari", koja su se dogodila u vreme kada je vaš muž komandovao vojnicima, je li tako?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Ja na to pitanje ne znam da vam odgovorim. Ja ne znam njihova pravila i propise, i šta se tamo... šta se tamo radilo. Nije moj muž sam bio tamo. Bila je armija ljudi. I komandanata i svega. Tako da ja ne znam ko je imao koja zaduženja i za šta. A moj muž jeste bio komandant Operativne grupe Jug.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Dakle, vi ste 1993. godine znali da su se dogodila ubistva na području Operativne grupe Jug, koja je bila pod kontrolom vašeg muža? Vi ste znali za te tvrdnje, zar ne?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Novine su pisale, znači sredstva informisanja i štampa. A šta je od toga tačno, to će utvrditi Sud.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A ja bih onda rekao da je logično da ste vi mogli da pitate svoga muža: "Da li je to tačno? Da li se išta tako dogodilo na "Ovčari" dok si ti bio tamo?"

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Ja moga muža nisam tako pitala. Ali ovaj, kada sam spomenula, njemu je bilo jako teško, i kaže da on to nikad ne bi uradio ni dozvolio. Da on lično nije učestvovao u tome. Eto, toliko. Sto posto iskreno odgovaram.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li bi onda bilo tačno da se kaže da vam je vaš muž 1993. godine rekao da on nema ništa sa tim i da o tome ništa ne zna? Je li to tačno?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Da. Da, s time...

ADVOKAT DOMAZET: Prigovor.

SUDIJA PARKER: Gospodine Domazet?

ADVOKAT DOMAZET: Ja mislim da svedokinja nije rekla da on o tome ništa ne zna. Rekla je da on lično u tome nije učestvovao, a ne da on o tome ništa ne zna. Jer iz ovog pitanja bi proizašlo da je ona rekla da njen suprug nije ništa znao... da su se odigrala ubistva, što je sasvim drugo od onoga što je svedokinja govorila.

SUDIJA PARKER: Mislim da je ovo opravdana primedba gospodine Moore?

TUŽILAC MOORE: Uz dužno poštovanje, ja samo nastojim da saznam...

SUDIJA PARKER: Vi možete nastojati da saznate, ali mislim da ste pogrešno prezentovali iskaz svedokinje.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kada je onda vaš muž rekao da nikada tako nešto ne bi ni učinio ni dopustio, i da u tome nije učestvovao? Da li je to bilo 1993. godine, kada ste mu to spomenuli?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Da. To je bilo 1993. godine.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I da li je to bio uopšten razgovor između njega i vas kao muža i žene o tome šta se to tamo dogodilo, kako su ti ljudi ubijeni?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: On sa mnom nije vodio razgovor uopšte, samo mu je bilo jako teško, i on o tome uopšte nije govorio.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Znate, vaš muž je pred sudovima, pred jednim sudom rekao da za ta ubistva nije ni znao sve negde do 1995. godine, 1996. godine, odprilike do tog perioda. Možete li da nam objasnite kako je on sa vama 1993. godine govorio o takvim saznanjima, a pred drugim sudom je rekao da je za to čuo mnogo kasnije?

ADVOKAT DOMAZET: Prigovor, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Da, gospodine Domazet?

ADVOKAT DOMAZET: Pred ovim Sudom, časni Sude, nismo izvodili te dokaze, koliko ja znam, niti imamo takav iskaz gospodina Mrkšića, koji se sada predočava njegovoj supruzi. Smatram da to ne može da bude okolnost ovog ispitivanja.

SUDIJA PARKER: Meni je žao gospodine Domazet. Ali unakrsno ispitivanje se ne ograničava samo na ono što je predočeno kao dokazni materijal, pa se pitanje može postaviti. Hoće li gospođa Mrkšić moći nešto da nam kaže o tome, čućemo za trenutak. Gospodin Moore, izvolite.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Možete li vi sa tim u vezi da nam pomognete?
SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Ne. Ja gospodine tužitelju ništa ne mogu tu da izjavim, pošto ja nisam komentarisala to sa mojim suprugom.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li vam je vaš muž ikada rekao: "Pa u stvari, ja sam ih predao..." odnosno, moja greška "...ja sam odobrio da se ti zarobljenici predaju vlastima, i na žalost izgleda da su oni bili pobijeni dok su bilo pod njihovom kontrolom?" Da li vam je on ikada to rekao?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Nije mi nikada to rekao.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li je ikada spominjao majora Šljivančanina kada je razgovarao o tome, pa makar na kratko?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Nije nikad spominjao majora Šljivančanina.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li je ikada pominjao da su ga ljudi koji su bili zaduženi za tu operaciju možda izneverili izvršavajući svoje zadatke?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Nije. Nije nikada to kazao. Nije pominjao, niti govorio o tome. Uopšte nismo razgovarali o vojnim stvarima.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja razumem da niste razgovarali o vojnim pitanjima i saosećam sa vama, ali radi se o situaciji u kojoj su počinjeni zločini za vreme dok je on tamo imao kontrolu. Da li je on na primer predlagao da ode kod nadležnih vlasti i vidi da li može da pomogne oko bilo kakve istrage?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Gospodine tužitelju, moj suprug o tome samnom nije nikad razgovarao, odgovorno tvrdim. Jer ja nisam stručna po tim pitanjima.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Mogu li da vas pitam kada je njegov tim Odbrane od vas zatražio da svedočite pred ovim Pretresnim većem?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Ja sam saznala... samo momenat, da li juče... ili pre dva dana, prije dva dana da ovaj... da trebam biti ovde svedok prvi. I danas sam stigla avionom sa aerodroma u 13.45 časova, ušla sam u hotel u 14.00 časova, i trebala sam ovde u 14.15 časova da budem.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Gospođo Mrkšić, ja stvarno saosećam zbog svega što vas je snašlo, ali molim vas, pokušajte da se setite kada ste prvi put razgovarali sa advokatima u vezi sa ovim pitanjima? Da li su oni ikada došli i uzeli izjavu od vas?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Ne, zaista to ne znam. Oni rade druge ove poslove, ovo, tako da oni verovatno su preopterećeni sa tim drugim poslovima. Kod mene nije... nisu u vezi ovog dolazili i uzimali izjavu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Možda ću doći do sličnih područja poput ovih, ali sada želim nešto drugo. Vi ste nam rekli, a možda je stvar u prevodu, da vas je muž nazvao telefonom, mislite da je to bilo 20., u večernjim satima, i da vam je rekao da upalite bojler? Da li se sećate da ste tako rekli?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Sećam se. Jeste, 20. novembra, predveče je to bilo, sad, da li je već svetlo bilo upaljeno, ne znam koliko je moglo biti sati, ne znam. Ali kazao mi je da dolazi i da upalim bojler. Da će doći to veče.
TUŽILAC MOORE – PITANJE: Znači, on je bio na putu. Rekao vam je da upalite bojler i da će on doći. Da li vam je možda rekao otprilike u koliko sati će doći?

ADVOKAT DOMAZET: Prigovor.

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Nije. Nije mi kazao.

SUDIJA PARKER: Gospodine Domazet?

ADVOKAT DOMAZET: Časni Sude, iz pitanja gospodina Moorea proizilazi da je on telefonirao dok je bio na putu. To uopšte svedokinja nije rekla. Ona je rekla da se javljao u nekim satima kako je opisala, da se javio telefonom, a ne... Ovo je pitanje, mada se nije radilo o tom odgovoru, ali je pitanje bilo da... da je ona rekla da je to bilo kada je već krenuo na put. Dakle, putujući da se javio, što zaista nije ni moguće bilo u to vreme.

TUŽILAC MOORE: Oprostite, ja nisam... ja ću ponoviti pitanje, pa ćemo videti hoće li to biti od neke koristi. Kada vas je muž nazvao da li ste vi shvatili da se on još uvek nalazio u svojoj komandi?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I mislim da ste nam rekli da vam nije rekao u koliko će sati da dođe, je li tako?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Nije mi rekao.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Imajući na umu da ste nam rekli da ste trebali da večerate, jeste li ga možda pitali u koliko sati će doći kako biste možda znali?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Nisam. Kada je došao, on nije mogao ni da jede, bio je umoran i istuširao se, i hteo je što pre da legne. Samo smo sa sestrom još morali malo pričati.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Znači redosled događaja je ovakav: On vas nazove iz Komande da dolazi, rekao vam je da upalite bojler, ali vam nije rekao u koliko sati. Mogu li da... mogu li da razjasnim situaciju kakva je bila u to vreme. Vukovar je bio oslobođen. Mislim da je tačno ako kažemo da je to bilo prilično dobro pokriveno na srpskim vestima zajedno sa drugim temama? Je li tako?
SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Tokom te večeri bilo je više emisija na televiziji o oslobođenju Vukovara. Zar ne?
SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kada je vaš muž stigao, vi ste imali tri ćerke, je li tako? Neću govoriti njihova imena. Znam koja su, i nadam se da sam u pravu u vezi sa tim. Vaše ćerke su u to vreme živele sa vama, zar ne?
SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ste izjavili da su tri ćerke bile kod kuće to veče kada je vaš muž telefonirao i zatim došao?
SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Moje kćeri su bile u kući... kada je došao otac.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li su vaše kćeri bile prisutne kada je telefonirao?
SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Ne sećam se da li su bile prisutne, pošto su obično po svojim sobama.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da vidimo možemo li da razradimo ovu situaciju, jer kao otac naravno želim da razrešim ove probleme. Kada je vaš muž rekao da će doći kući, vaše su ćerke verovatno bile zadovoljne što će ga videti i vi ste im rekli da će doći. Da li je tako ili nije?
SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Nisam ja ništa govorila. Ja sam bila... u gužvi jer, imala sam puno obaveza. Bila sam u radnom odnosu, pa je trebalo puno toga uraditi, sve je to bilo na meni.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Po sećanju, vaša najstarija ćerka je tada bila u uzrastu kada se studira. Mislim da je imala je 20, 21godinu, je li tako? Rođena je, čini mi se 1970 godine. Ja govorim sada po sećanju. Možete li mi pomoći?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Tačno, Sedamdeseto je godište.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li je ona u to vreme studirala na fakultetu?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Nije nikad studirala. Završila je srednju medicinsku školu, opšti smer. I od 18. godine slabije je aktivna.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ono što me interesuje je da li je ona u to vreme bila na nastavi, da bi zbog toga morala da bude izvan kuće ili u koliko sati je nameravala da se vrati, ili je možda čak i ostala napolju? Shvatate li razliku?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Ona van, vani... van slabo je izlazila. Ovaj... a tada u to vreme nije bila u školi. Ne verujem da je bila. To je već i kasno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A vaše druge dve ćerke, jedna je imala 17 godina, jedna je bila vrlo mlada. Recite, ova sedamnestogodišnja ćerka, je li ona u to vreme išla u školu?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Ona u to vreme nije išla... pardon, mlađa nije išla u školu, a ova 17 godina što ima, ona je u to vreme išla u školu... Prva, druga smena - zavisi kako kada.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja bih onda sažeo vaš iskaz na sledeći način. Molim vas ako grešim, ispravite me. Vi se ne sećate da li ste ćerkama rekli da im se otac vraća?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Pa... ja njih nisam mnogo preo... preopterećivala. One su suviše emotivne. I ima tu raznoraznih problema. Tako da... Kad je otac došao, one su videle ga. One... dosta su vezane za njega i... i... Ne preoterećujemo ih mnogo. Dovoljno da se on pojavi, one se obrađuju mnogo.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali naravno, njega nije bilo kod kuće dosta dugo vremena, zar ne? I to je bilo prvi put da se vratio. Da li vi nama kažete stvarno da im niste rekli?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Stvarno, zato što je on ceo život bio po terenima. I ja i moja deca smo ostali željni supruga. Po 15 dana je išao na terene dok je bio mlađi. I uopšte, inače, i stalno je bio odustan. Potpuno se posvetio svojoj profesiji, tako da... Mi smo bili presrećni kada ga ugledamo na vratima.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I da li bi onda bilo tačno da su one znale za dolazak vašeg muža kada se pojavio na vratima, da li je tako? Znači da za to uopšte nisu ranije znale?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Pa, ja na to pitanje ne mogu precizno da vam odgovorim, jer to veče je kaos bio u kući. Bila sam uznemirena, uzbuđena zbog toga i zaova tu, što sve to treba.... sve to da stigne, sve to, a ja sam jedina koja mora sve to da radi i da sve to završi kako treba. Tako da nisam usmerila misli na to sada. Gde su deca, da li su bila po sobama, šta su radili i da li su učili za sutra, ili šta su radili. To je sve brzina bila.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Pa koliko dugo, koliko je vremena prošlo između telefonskog poziva vašega muža do trenutka kada se pojavio na kućnim vratima?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: To... Na to pitanje ne znam da dam odgovor. Ne mogu da preciziram tačno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja bih vas ipak zamolio. Da li je to bilo negde između 23.00 časa i 24.00 časa, da li bi to bila dobra procena?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: To je moglo da bude navečer, pretpostavka... između do šes... do sest... do 18.00 časova, ili tako nešto, ne znam ni ja koliko je moglo da bude. Ne znam, zaista ne znam. Ne mogu da tvrdim... koliko je moglo da bude.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Znači, ako bi o tome govorili i ako bi računali kada je vaš muž došao, mislili biste da je on došao oko 18.00 časova? Da li bi tako moglo da se kaže?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Ne.Nije mogao... nije mogao da dođe.

ADVOKAT DOMAZET: Prigovor.

SUDIJA PARKER: Gospodine Domazet?

ADVOKAT DOMAZET: Časni Sude, Odgovor gospođe Mrkšić u vezi, u vezi telefoniranja pitanje je: kada je... da li može da se seti - kada je dobila telefonski poziv. A sada u pitanju njen odgovor da... da možda to bude, kako je rekla 18.00 sati, ali oko 18.00, ali ne sigurno. Gospodin Moore pretvara u pitanje da je on tada došao, što mislim da... apsolutno ne... ne stoji.

SUDIJA PARKER: Hvala gospodine Domazet. Pitanje nije sasvim jasno gospodine Moore, ali je bilo uvedeno ovim telefonskim pozivom. Mislim da ako ima nekih indikacija, ovih 18.00 časova se odnose na telefonski poziv. Molim vas razjasnite to.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja mislim... dakle, pitao sam vas koliko je vremena prošlo od telefonskog poziva do dolaska vašeg muža, i vi ste rekli da na to pitanje ne možete da odgovorite. Pa sam ja onda rekao: "Da li je to bilo negde između 23.00 časa i 24.00 časa, da li bi to bila dobra procena?" A vi ste rekli: "Ne, pretpostavljam da je moglo biti oko 18.00 časova". Sada ja samo pokušavam da izračunam ili za vas procenim, koliko je vremena prošlo od trenutka kada vas je pozvao do momenta kada je stigao?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Ja procenu ne mogu da izračunam, zato što nisam gledala vremenski.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da, ali ovo je bila posebna situacija. Vaš se muž vraćao kući posle otprilike dva meseca. Pa bih vam ja rekao... ne samo vama, nego svakom virtuelnom mužu i ženi koji se dugo nisu videli, da je normalno da se raduju ponovnom susretu?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Pa ja sam često bila sama dok je on bio odsutan po terenima, tako da... ja sam navikla na to. Meni je samo bitno da živ i zdrav se vrati. Da dođe.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Sada ću da pređem na jednu drugu temu. Mi u prevodu često dobijamo određene razlike, i često, to nije kritika, ponekad može

da se promeni. Ali kada su vas pitali koji je to dan bio, vi ste rekli dan pre svetog Arandela, što bi značilo da je to bilo dvadesetog, a on je rekao da ima neke obaveze. Hteo bih da rešimo taj deo vašeg svedočenja. Možemo li da pretpostavimo da nemate rokovnik ili nekakav dnevnik?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Ne, ne. Ne vodim ovaj, rokovnik ni dnevnik. Znači, to je bilo 20. novembra. A obavezama... pod obavezama se podrazumeva sutra prijem kod saveznog sekretara, ali telefonom mi nije govorio... da sutra te obaveze što je kazao ovaj, da su to obaveze... da ide na prijem.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ne znam kako je u JNA. Međutim, kada su prijemi u drugim armijama, u takvim situacijama supruge idu sa svojim muževima. Da li ste vi išli na taj prijem zajedno sa svojim surugom, ili je to bio prijem na koji su išli samo vojnici?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: To je bio prijem na koji su išli samo vojnici.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: U koliko se sati vratio 21.?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: 21. sa prijema se vratio u večernjim satima.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: U koliko otprilike sati se vratio uveče 21.?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Ne znam tačno vreme. Ja sam bila sa sestrom i ... imala sam oko nje obaveze.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Mogu li da vas pitam za sestru? Kada je ona stigla 20.? Da li možete otprilike da nam kažete u koliko sati je ona stigla?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Pa ne mogu tačno ali, recimo do sat vremena posle, možda. Možda, možda manje. To sam već jednom advokatu Domazetu ovaj, ja mislim, može manje da bude. Ne znam tačno, nemam precizno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali otprilike, u koje vreme je došla? U koliko sati je došla? Dakle, ne samo koliko je vremena proteklo, nego u koliko sati se ona pojavila na vratima?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Zaista to ne znam, nisam gledala na sat. Jer taj dan je bio toliko, baš je bio ovaj, udarni - i u vestima i sve duže je

trajao i dnevnik i... Oni su došli oboje, i svega toga se izdešavalo, tako da zaista ne znam. Nisam gledala na sat, znam samo da smo otišli spavati dvadesetog, to da smo otišli ranije spavati, možda oko jedanaest, na primer. To se sećam za sutra da je trebalo ustajati.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Dakle, mogu li ukratko da to kažem ovako. Sećate se toga da je vaš suprug došao kada je bio dnevnik, da li je to tačno?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: To je tačno, to je... to se sećam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I bilo je puno emisija sa vestima te večeri?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Tačno je, bilo je izveštavanja dosta baš o Vukovaru. I tu su bile emisije ovaj baš posvećene tim događajima. Malo je bilo uarnije u tom dnevniku.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ćorić, da li je Ćorić došao u stan zajedno sa vašim mužem?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Nije. Nije Ćorić došao zajedno sa mužem.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Dakle, u stvari, prva stvar koju ste vi приметili je bila ta da je vaš suprug došao i da je došao sam?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Da, moj suprug je došao sam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Sada bih hteo da vam postavim jedno pitanje vezano za telefonski poziv koji je uputio vaš muž. Da li se može reći da vi niste čuli da je on nekome telefonirao nego da ste o tome saznali kasnije?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Čula sam da je telefonirao, ali nisam znala kome. A kasnije sam saznala da je to bio, da je to bio ovaj, centar. Operativni, ili kako ga zovu SAČ... za vozila.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Dakle prevod koji smo mi dobili je da je on "nekog nazvao, ali da sam to tek saznala kasnije". To znači da ste znali da on telefonira, ali ne kome telefonira. Da li je to ono što ste vi sada rekli?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Da. Nisam znala ovaj, koga zove, nisam stajala pored njega da pratim. Samo sam čula da zove i adresu da, da traži za vozilo... da pošalju.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Vozač koji je dovezao sestru gospodina Mrkšića je gospodin Nenad Relić. Da li sam tačno izgovorio?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Tačno je. Vozač koji je dovezao sestru je Nenad Relić.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ste tog vozača ranije upoznali ili videli?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Prvi put sam ga videla tada i bio je samo tada u našoj... našem stanu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Taj vozač je dakle seo sa komandantom Gardijske divizije i Operativne grupe Jug i sa njim je popio čašu vina, je li tako?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Da. On je popio čašu vina i žurio je, i ubrzo je otišao. Znam da su se rukovali i da su... a ja sam sa sestrom otišla u kupatilo, tako da nisam obraćala puno pažnju.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ako zaista niste razgovarali sa advokatima vašeg muža pre dolaska na Sud, kako to da znate ime tog vozača, ako je jedinu put kada ste se sa njim sreli bilo tada, a prošlo je 15 godina od tog događaja?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Zato što... ovaj, naknadno sam saznala ime - koji vozač je bio.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ko vam je rekao kako se taj vozač zvao, ako to nisu bili advokati?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: To sam pitala advokata Vasića... jer nisam znala kako se zove.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A kada ste razgovarali sa gospodinom Vasićem o imenu tog čoveka?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Pre dva dana.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A da li ste razgovarali sa advokat Vasićem pre nego što ste došli ovde u sudnicu?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Zvao me je da trebam da idem da svedočim, i samo sam ga pitala za ovog - kako se zove?

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A zašto ste vi postavljali bilo koje pitanje o imenu toga vozača? To nema nikakve veze sa vama, zar ne, ako ne znate njegovo ime?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Pa mene je interesovalo kako se on zove, zato što ovaj... eto, htela sam da znam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali nije bilo nikakvog razloga da to znate, nikakvog razloga da to uopšte pitate? Vi ste jednostavno svedočili da je vozač dovezao vašeg supruga. I kraj priče, zar ne? Nema nikakve potrebe. To je tako, zar ne?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Ne. Morala sam da pitam, zato što je čovek bio, taj vozač, u kući. I interesovalo me kako se zove posle toliko godina, zato što... eto, propustila sam, nisam znala njegovo ime, pa me interesovalo... pošto je bio u kući. Da znam kako se zove.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ste o ovom predmetu razgovarali sa bilo kim drugim, osim sa advokatom Vasićem?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: O tome predmetu ni sa kim drugim nisam razgovarala.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li poznajete Miodraga Panića?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Sa njim se ne družimo, a poznajem ga. Radio je u Gardi.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Mi znamo da je Miodrag Panić da na neki način pomaže gospodinu Vasiću. Da li ste u bilo kom momentu bilo šta razgovarali sa Miodragom Panićem?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Ja sa Miodragom Panićem nisam razgovarala ni u jednom momentu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ste imali ikakvog posla sa gospodinom po imenu Tešić? Borivoje Tešić?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Za gospodina Tešića sam čula. Ovaj, on... mislim da radi na nekim drugim poslovima. To sam iz sredstava informisanja saznala, ali nikad nisam, nikad ga nisam... ovaj, upoznala.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I poslednje ime. Da li vam je poznato ime Vukašinović?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: A ime? Vukašinović nije, a... Nije mi poznato ime Vukašinović.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kažu mi da bi mu ime moglo biti Ljubiša?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Nije mi poznato. Nikad nisam čula.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. Skoro sam pri kraju. Samo bih hteo sada da još prođemo kroz dve ili tri teme. Rekli ste nam da je vaš suprug duže vremena bio u Gardi. Da li bi se moglo reći da je on bio izuzetno ponosan na činjenicu da je oficir u Gardi?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Moj suprug je bio celo vreme ovaj, u Gardi. I on je ponosan na svoj poziv. Bio je profesionalac, znači, školovao se za taj poziv. Nije tokom rata stekao to oficirsko, te... to oficirsko ovaj... zvanje, i bio je jako ponosan na svoj poziv. Voleo je to... što radi.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li vam je ikada objasnio da postoji rasprostranjeno verovanje da je Gardijska jedinica upućena u Vukovar zato što su se oni uputili Adžiću, koji je bio načelnik štaba, a u nastojanju da se smeni Kadijević, i da je on bio deo te delegacije?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: To mi nije poznato.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Znae da je on svedočio pred Sudom u Beogradu o masakru ili ubistvima na "Ovčari"? Pretpostavljam da ste upoznati sa tom činjenicom?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: U Beogradu u Sudu... ne sećam se, ali moguće da je išao, da je išao u Sud. Ali ne sećam se kada.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li vam je ikada rekao, ako se sećate, da je dao izjave ili da je svedočio, ja mislim, pred dva suda - jednom u Beogradu, i jednom mislim u Novom Sadu? Da li vam je ikada to rekao?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: O tome mi nije govorio.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li vam je poznato da postoje mnogi navodi i optužbe o tome šta je on radio u Bosni? Da li ste ikada čuli za te optužbe protiv njega?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Ne, nisam čula. A zato je Sud, pa da utvrdi te navode i optužbe. Nikad nisam čula da je on nešto radio.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: U redu. Evo, da zaključimo ovako: ujutru dvadeset drugog, vaš suprug odlazi iz stana; da li je to tačno?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Da, 22. jedanaestog mog... moj suprug odlazi ujutro rano iz stana.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I možete li da nam kažete u koliko sati je otišao?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Otišao je ujutru rano. Išla je još jedna druga sestra i njen muž, koji su išli da vide ovu sestru prethodnu. I otišli su svako na svoju stranu, rano. Popili smo na brzinu po kafu. Moglo je biti i pre sedam. To se sećam po tome da su rano... otišli. Ovi su otputovali.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Sada bih zamolio, ako mogu, da pređemo na zatvorenu sednicu na trenutak?

SUDIJA PARKER: Zatvorena sednica.

(privatna sednica)

SUDIJA PARKER: Blizu smo vremena našeg...

TUŽILAC MOORE: Već sam skoro gotov, u stvari.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Prvo ću se vratiti na onaj period 20. i 21. Rekli ste da je vaš suprug otišao ujutru 21? Da je po njega došao vozač? Da li se sećate?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Vozač nije dolazio u stan. On je samo zvonio na interfon... i otišao je sa njim.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A 22.?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: 22. nije išao sa vozačem. Taj isti vozač je čekao ispred zgrade u vozilu. Moja ćerka Jelena je išla u školu, u gimnaziju kod Kalenić pijace, i pitala je: "Da li vi čekate..." ovaj, "...moga tatu, Mrkšić Mila?" On je kazao: "Čekam". Pa kaže: "Moj je tata već otišao." I on je pitao gde ide, kaže: "Idem u školu." Pa kaže: "Hajde da te ja odbacim u tom pravcu?"

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ste 22. videli oficira po imenu Tešić?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: U... u stan niko nije dolazio to jutro. Nisam videla.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Moja sugestija vama je da gotovo sasvim sigurno grešite, da vaš suprug nije došao te noći, nego sledećeg jutra, i da je samo jednu noć proveo sa vama, a ne dve. Da li razumete?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Ja razumem. Ali ovaj... on je došao 20. uveče, i mi smo na okupu - i sestra i porodica.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Gde je sestra spavala te noći? Zato što mislim da imate stan koji ima tri spavaće sobe; Da li je to tačno?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Sestra je spavala u maloj polusobici, a najstariju ćerku sam prebacila iz te sobice u sobu zajedničku na fotelju sa... sa srednjom ćerkom. A mi smo spavali u sobi do sestre koja je došla tu noć. I taj krevet je njoj ostao namešten, i ona se nije ni vratila. Ja sam očekivala da će se još vratiti, kad sam je ispratila na autobusku stanicu. Tako je stajalo i čekalo da ona dođe.

TUŽILAC MOORE : Hvala vam puno.

SUDIJA PARKER: Gospodine Domazet, da li bismo sada mogli da napravimo pauzu?

ADVOKAT DOMAZET: Da, časni Sude, mada ja imam jedno ili dva samo pitanja. Ako ocenite da je moguće...

SUDIJA PARKER: Pa, vrlo smo blizu kraja trajanja trake, tako da mislim da bi trebalo da sada ipak završimo. A to će vam dati vremena da razmislite koja pitanja da postavite, a mislim da će i gospođi Mrkšić pomoći da se sada malo odmori. Nastavljamo u 18.00 časova.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Da, gospodine Domazet?

DODATNO ISPITIVANJE : ADVOKAT DOMAZET

ADVOKAT DOMAZET: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Gospođo Mrkšić, upravo pri kraju prošle sesije ste odgovorili na pitanje mog uvaženog kolege gospodina Moorea o tome gde je sestra spavala. I dali ste neke detalje, i govorili o tome da ste ostavili namešten krevet... da bi se ona vratila. Nije baš sasvim jasno, pa vas pitam: kada ste to mislili da će se vratiti?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Ona je trebala da ide da traži muža sa svojom koleginicom Ankom, i tako je i otišla... I sa decom da se sastane. Ja sam očekivala da će ona da... da se vrati. Ali, oni su se dalje porodica skupili, skupili i... ona više nije kod mene imala potrebu da... dolazi.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dobro. Još jednom - to kada ste je ispratili, kada je to bilo?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: To je bilo dvadeset i čet... utorak je bio. Pošto je ona došla u četvrtak, kada se vraćala Gardijska – 24. jedanaesti.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Sad je malo jasnije. Dakle, mislili ste na taj deo. Još jedno pitanje je bilo u vezi onog šta je vaš suprug radio 21. - da je ujutru otišao iz stana i da se vratio uveče. Tako ste rekli, jel' sam u pravu?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Da, otišao je izjutra, i vratio se u večernjim časovima.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li vam je tada govorio šta je tog dana radio?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Nije mi uopšte ništa govorio.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: I još jedno pitanje. Pošto ste bili dosta pitani o razgovorima sa njim, ali su pitanja gospodina Moorea bila vezana za događaje u Vukovaru. Moje pitanje je: obzirom na dugu karijeru vojnu vašeg muža, s kojim ste i bili u braku celo to vreme, da li je uopšte njegov običaj bio da vam priča o svojim stvarima sa posla, stvarima koje je radio, kolegama sa posla i uopšte - da o tome sa vama razgovara? Dakle, i pre ovog perioda, i eventualno posle? Uopšte, kroz celu svoju karijeru?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ – ODGOVOR: Uopšte, nikad nije pričao, odgovorno tvrdim: o svojim poslovima, ni o kolegama, ni o čemu sa posla.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala vam, gospođo Mrkšić. Časni Sude, ja sam završio ovo dodatno ispitivanje.

SUDIJA PARKER: Hvala puno vama, gospodine Domazet. Gospođo Mrkšić, ja vam sa zadovoljstvom sada kažem da je vaše svedočenje završeno. Pretresno veće vam se zahvaljuje što ste uspeali da dođete u tako kratkom vremenu i što ste dali vaš iskaz pred Sudom. Sada možete da idete čim se sve uredi za vaš povratak, ali to ne znači da sada morate da odete. Možda biste hteli da ostanete još malo?

SVEDOKINJA Đ.MRKŠIĆ: Hvala.

SUDIJA PARKER: Gospodine Domazet, recite kakva je situacija sa sledećim svedokom koji je na raspolaganju? Možemo li da pitamo?

ADVOKAT DOMAZET: Časni Sude, obzirom da... smo u ponedeljak o tome razgovarali, i da sam tada dobio obaveštenje da će vrlo teško biti da svedok koji je pod *subpoenom* dođe, kako smo predviđali i bude svedok ova tri dana ove nedelje, u saradnji sa gospodinom Vasićem sam uspeo da organizujem da danas dođe ovaj svedok, gospođa Mrkšić, i jedino što smo mogli da ukoliko, a obećano je da će sigurno biti i sve je urađeno da sutra doputuje sledeći svedok - Bisić Stevan, ali će on doputovati sutra u popodnevnim satima, i on će biti na raspolaganju za svedočenje u petak. Tako da na žalost nemamo svedoka za sutrašnji dan zbog ove situacije. Jer smo i sa ovim svedokom danas završili.

SUDIJA PARKER: Hvala, gospodine Domazet.

(Pretrerno veće se savetuje)

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću, želite li vi da počnete sa svojim iznošenjem Odbrane?

ADVOKAT LUKIĆ: Pa evo, ovim obraćanjem nešto ću učiniti što se i tiče moje Odbrane. A iskoristio bi očigledno ovaj, vreme koje nam će biti korisno za druge stvari. Da se sada obratim Pretrernom veću sa jednim zahtevom i molbom. Pošto pretpostavljam da ćemo verovatno za danas da završimo, pa pre izlaska iz sudnice. Ovo prizilazi iz delom iz današnjih pitanja gospodina Moorea u unakrsnom ispitivanju, a tiče se jedne procesne teme koju sam ja inače mislio da pokrenem, ja i gospodin Borović, u ime pre svega naša dva tima, a pretpostavljam da je u interesu i treće Odbrane... kasnije. Naime, vama je poznato da je u pree trial breek-u i dokumentima koje je Tužilaštvo tada predložilo na svojoj listi 65ter dokumenata koje je imalo nameru da uvede kao dokaze bilo i dokumenti odnosno izjave koje su naši klijenti dali pred određenim sudskim organima u našoj zemlji. Radi se, to ste videli i sa spiska 65ter liste, tri izjave sva tri klijenta, koje su uzete pred organima Uprave bezbednosti 1998. godine i tri njihove izjave u svojstvu svedoka koje su dati pred Vojnim sudom u onom postupku kojim ste i vi upoznati

tokom tužiočevog case-a. Gospodin Moore je pred kraj otprilike tužiočevog case-a prvo najavio da želi da te izjave uvede kao dokaz, ako se sećate? Ja ne znam tačno datum transkripta kada je... i nama ste onda dali rok da mi pismeno odgovorimo povodom tog zahteva, a onda je gospodin Moore usmeno obavestio Pretresno veće da neće da uvede te izjave kao dokaz, ali je tražio da mu se omogući da tokom unakrsnog ispitivanja, ukoliko naši klijenti svedoče, mu se omogući da im predočava delove te izjave. Pošto je danas gospodin Moore postavio par pitanja vezano za sadržaje izjava gospodina Mrkšića, a i gospodin Theunens tokom svog svedočenja se pozvao na neke činjenice iz tih izjava, mi imamo argumentaciju kojom smatramo da ove izjave su apsolutno nepodobne i po formi u odnosu na Pravila ovog Tribunala i po procesnim propisima jugoslovenskog krivičnog zakonodavstva koje je važno u to vreme, da na bilo koji način budu podobne kao dokaz, ili kao činjenica koja bi se predočavala bilo kome. I o tome smo hteli da damo našu pismenu argumentaciju, ali s obzirom da je gospodin Moore tada odustao, mi smo to mislili da učinimo kasnije. To ni na koji način nije odlučivalo i bilo od uticaja kada su naši klijenti odlučili da svedoče, ali molimo časni Sud, pošto se radi o ozbiljnim argumentima, koje mi želimo da damo ako je moguće u pismenom obliku, da nam se omogući da u roku od osam dana damo argumente zašto smatramo da su te izjave potpuno nepodobne da se uvedu kao dokaz, ili da se koriste prilikom unakrsnog ispitivanja, a onda nakon toga da donesete odluku da li mogu ovakva pitanja kakva je danas gospodin Moore postavio, ili kako se sprema da postavlja da... kad budu svedočili naši klijenti, postavlja pitanje. Znači voleli bismo ako možemo pismeno da obrazložimo naše argumente zašto smatramo da su te izjave nepodobne, i zašto po Pravilu 89, mislim da je... samo trenutak... 89d, mislimo da ne postoje razlozi, odnosno da... znatno prevazilazi interes pravde uvrščavanje ovakvih izjave, pa makar i kroz unakrsno ispitivanje u dokaze. I to je bila moja molba, ako možete da nam date rok, ako ne, eventualno da damo usmenu argumentaciju, ali bismo to morali onda da odložimo za jedan dan, pa da se pripremimo da damo argumente.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA PARKER: Gospodine Boroviću, ja pretpostavljam da se radi o zajedničkom zahtevu vas i gospodina Lukića?

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT BOROVIĆ: Tako je, časni Sude. Samo smo se konsultovali da li treba da dajem neko bliže obrazloženje. Ali da vam ne oduzimamo vreme. Ako smatrate da je naš stav opravdan, mi bismo to kroz podnesak. Hvala.

SUDIJA PARKER: Nema potrebe. Mi mislimo da bi trebalo da imate na raspolaganju vremenski rok od osam dana, koji tražite i u okviru koga ćete podneti podnesak koji želite i onda ga dostaviti i drugim stranama. U postupku će Tužilaštvo dobiti nedelju dana za odgovor, ako bude potrebno. A ako gospodin Domazet želi nešto da doda, svakako će imati priliku da to učini. Ne sada, ali u pisanom podnesku. Posle podnošenja podneska, u roku od osam dana će gospodin Domazet i gospodin Moore dobiti na raspolaganju još nedelju dana tokom kojih mogu da napišu nešto sa tim u vezi. Budući da je tako, sada ćemo morati da završimo sa radom. Nećemo iznositi nikakve komentare o okolnostima do kojih je došlo, ali ćemo pogledati zahteve za svedoke u tri slučaja, sledeće nedelje kako je i predviđeno. Mi ćemo...

SUDIJA PARKER: Oh, gospodine Moore?

TUŽILAC MOORE: Izvinjavam se, nisam hteo da prekidam, časni Sude. U pitanju je sasvim jednostavna stvar za koju znam da ćete vi doneti odluku... odnosno, očekujem da ćete doneti odluku. Pretresno veće je donelo nalog da se podnesu adekvatni sažetci do petka u vezi sa svedocima, posebno svedocima Odbrane gospodina Mrkšića. Ja sam razgovarao sa mojim uvaženim kolegom gospodinom Domazetom. Ne znam da li on sada može da da odgovor, ako Pretresno veće želi, ali meni se čini da nećemo dobiti adekvatne sažetke. Ako jeste tako, mislim da to nije pravično. Mi smo učinili sve kako bismo olakšali situaciju gospodina Mrkšića, ali sada se nalazimo u prilično nepovoljnoj situaciji zato što te sažetke uopšte nismo dobili. Pretresno veće je čini mi se donelo mnoge naloge koji su išli Odbrani u prilog, i to ne kažem kritički, već zbog okolnosti. Ali došlo je vreme kada moramo da dobijemo adekvatne sažetke u skladu sa Pravilima.

SUDIJA PARKER: Koliko se ja sećam, mi imamo šest svedoka za koje je nalog dat za ovaj petak, a za ostale kasnije?

TUŽILAC MOORE: Pa možda gospodin Domazet može da pomogne Pretresnom veću?

SUDIJA PARKER: Nalog je takav i mi u ovom trenutku postupamo smatrajući da će nalog biti ispoštovan, osim ako gospodin Domazet sada ne ustane i kaže da tako neće biti?

ADVOKAT DOMAZET: Časni Sude, sigurno ćemo poštovati odluku. Ja ću nastojati i pokušati što pre, možda i pre tog roka. Ja, koliko se sećam, nama je dat rok do petka za sledeću grupu svedoka, računalo se ovih prvih pet je već predloženo sa sažetcima i upravo se sećam, od šest do deset, dakle, za sledećih pet svedoka da damo sažetke. Ukoliko budemo u situaciji da damo i za više, učinićemo verujte to, a do sledeće srede kad je rok ,za sve ostale za koje će Odbrana ostati, jer kao što sam rekao, očekujem da će od sledeće nedelje da se pridruži i gospodin Vasić. i čim bude ovde, s njim ću pogledati da pokušamo da tu listu svedoka skratimo da bude manje svedoka i da... i od toga naravno zavisi za te svedoke od kojih odustajemo - nećemo dati ove sažetke... jer neće biti potrebe. U svakom slučaju, postupićemo ovaj, po nalogu Pretresnog veća i ovaj, ne želim da gospodin Moore bude zabrinut da ćemo ove rokove promašiti.

SUDIJA PARKER: Hvala, gospodine Domazet. Mislim gospodine Moore da ste sada zadovoljni?

TUŽILAC MOORE: Da, puno vam hvala.

SUDIJA PARKER: U ovim okolnostima, moramo sada da prekinemo sa radom do petka ujutru u 9.00 časova. A u petak ćemo zasedati u sudnici broj 3, pa neka se svi pojave u pravoj sudnici. Rasprava je za danas završena.

